

Leerhuis Amsterdam

voor zinvol samenleven

Informatie

Activiteiten

2025-2026

Linnaeusstraat 37
Amsterdam Oost
www.muiderkerk.nl

Muiderkerk – gebouw en gemeenschap

De toren tegenover de ingang van het Oosterpark aan de Linnaeusstraat herinnert aan het kerkgebouw uit 1892 dat in 1989 is afgebrand. In de toren is een bedrijf gevestigd, rond de toren bevindt zich een appartementencomplex. De Muiderkerk heeft rechts van de toren twee ingangen. De glazen monumentale deuren gaan open als er kerkdiensten of activiteiten zijn in de moderne, multifunctionele kerkzaal. De kleinere deuren leiden naar de vergaderruimtes, de keuken en de toiletten. Het Wensplein voor vrede met het kunstwerk waaraan de buurt heeft meegewerkt zal in het najaar van 2025 vergroend worden tot Vredestuin.

De Muiderkerkgemeente is een Protestantse Kerk in Amsterdam Oost. 'Protestants' is een christelijke stroming vanaf de zestiende eeuw. Kenmerkend is dat we mondig menschen zijn, er is geen hiërarchie in de leiding, we zijn met elkaar verantwoordelijk, we doen actief mee in de eredienst, lezen zélf de bijbel, en ieder staat het vrij naar eigen inzichten te geloven en te leven.

Dat we een gemeenschap vormen wil zeggen dat we naar elkaar omzien, in gesprek zijn met elkaar en samen zorg dragen voor wie een beroep op ons doen. Omdat onze kerk midden in oud-Oost staat zijn we ook betrokken op (organisaties) om ons heen en dragen we bij aan verbinding tussen buurtgenoten. We zijn blij met nieuwe mensen die óók bij onze gemeenschap willen horen of die een poosje met ons willen meedoen.

Saamhorigheid, gastvrijheid en diversiteit zijn de kernwaarden voor ons beleid. De Muiderkerkgemeente hecht eraan te laten weten dat iedereen, ongeacht etnische of culturele achtergrond, leeftijd, economische situatie, gender of seksuele oriëntatie, gezondheid of ziekte, van harte welkom is in onze geloofsgemeenschap.

Het *Leerhuis Amsterdam voor zinvol samenleven* valt onder de Muiderkerk en daarom ook onder de Protestantse Kerk Amsterdam. Het nodigt kerkelijke en niet-kerkelijke Amsterdammers uit om elkaar te ontmoeten rond belangrijke thema's van deze tijd. Zie www.leerhuisamsterdam.nl

Informatie

- **Agenda Muiderkerk** – de actuale agenda is te vinden op de website
- **Ambtsdragers** – de protestantse kerk kent drie ‘ambten’: ouderling, diaken en de predikant. Samen vormen zij de Kernraad, het bestuur van de geloofsgemeenschap van de Muiderkerk. De meesten doen op zondagochtend dienst als ‘ambtsdrager van dienst’, zij zijn dan verantwoordelijk voor de gang van zaken. Zij heten iedereen welkom, doen mededelingen en wie iets te vragen heeft kan bij hen terecht. Er zijn ook gemeenteleden die geen ambtsdrager zijn maar ‘namens de kernraad’ dezelfde rol vervullen in de dienst.
- **Beheercommissie** – voor onderhoud van kerk, via beheerder
- **Beheerder van de kerk** – Martijn van den Dobbelsteen, 06 49091903
- **Bloemengroet en bezookgroep** – regelt Flip Noordam. Suggesties en vragen om bezoek: pc.noordam@planet.nl, 06 836 53 140

Contact – Tineke Kamstra is de scriba van de Kernraad (secretaris bestuur): scriba@muiderkerk.nl, bij wie je je kunt melden als je belangstelling hebt voor de Muiderkerk, om vriend of lid te worden; en voor andere vragen.

Greteke de Vries is de predikant van de gemeente; een afspraak maken voor een gesprek over de kerk, geloof, levensvragen, of over wat maar op je hart ligt, kan telefonisch (06-1032 5127) of per mail (predikant@muiderkerk.nl)

- **Diaconie** – voor praktische en financiële hulp. Contactpersoon: Cees de Ridder, ridd0369@gmail.com, 06 33130374
- **Facebook**: <https://www.facebook.com/muiderkerk>
- **Financiën** - kerken worden financieel niet gesteund door de overheid, er is in Nederland geen kerkbelasting. Dus onze inkomsten komen van leden, vrienden en uit de verhuur van de kerk. Ieders gift is van harte welkom! Onze **bankgegevens** zijn: NL76INGB0000350471 Protestantse Gemeente inz Muiderkerk. Wij collecteren ook voor goede doelen die wij graag steunen. Informatie hierover in de diensten en op onze website

- **Kerkbalans** – aan het begin van het kalenderjaar ontvangen leden en vrienden van de kerk een verzoek per brief om financieel bij te dragen aan de kerk. Dit heet Actie Kerkbalans. In 2026 loopt de actie van zaterdag 10 januari tot zaterdag 24 januari! In de brief staat een richtlijn voor uw bijdrage, en informatie over waarvoor het geld nodig is. Een kerk krijgt geen subsidie.
- **Kerkrentmeesters** – dat zijn de mensen van de kerk die het geld beheren, en die ook zorgen voor Actie Kerkbalans
- **Kernraad (KR)** – zie ambtsdragers, voorzitter is Arjan Spit, arjan_spit@hotmail.com, 0613280120
- **Liturgie** – er is een informatieboekje beschikbaar over de orde van dienst, het programma van de zondagochtend. Hoe heten de verschillende onderdelen, waarom doen we wat we doen? Vraag een boekje aan de verwelkomers bij de ingang als je interesse hebt
- **Livestream** – de diensten op zondagochtend worden uitgezonden en zijn live of tot een jaar later te bekijken via www.kerkdienstgemist.nl/muiderkerk
- **LRP** - Dit is het digitale systeem dat de Protestantse Kerk in Nederland gebruikt om haar ledenadministratie bij te houden. Alle leden van wijkgemeenten binnen de PKN worden hierin geregistreerd
- **Missie** – gemeenschap vormen vanuit de liefde van God, dienstbaar aan stad/buurt
- **Moderamen** – dagelijks bestuur, bereidt de KR vergadering voor en handelt praktische zaken af
- **Nieuwsbrief** – bestemd voor leden, vrienden en iedereen die op de hoogte wil worden gehouden, met berichten van de kernraad, soms wel en wee, verslagen van activiteiten en mededelingen.
Wil je de Nieuwsbrief ontvangen? Mailtje aan: Jan Dijkhuizen en Flip Noordam, nieuwsbrief@muiderkerk.nl

- **PKA** – Protestantse Kerk Amsterdam, waarvan de Muiderkerk onderdeel is. Kerkelijk Bureau: Nieuwe Herengracht 18, 020 - 53 53 700, info@protestantsamsterdam.nl
- **PKAO** - Protestantse Kerk Amsterdam Oost - het samenwerkingsverband van de Binnenwaai (Ed Pelsterpark op IJburg), de Elthetokerk (Javastraat 118) en de Muiderkerk
- **PNK** - Protestantse Kerk in Nederland, daar is de Muiderkerk onderdeel van
- **Verhuur** - De kerkzaal en twee vergaderruimtes van de Muiderkerk zijn te huur. Voor informatie kun je terecht op de website en bij de beheerder van de Muiderkerk, Martijn van den Dobbelssteen. Ook voor het reserveren van ruimtes t.b.v. gemeenteactiviteiten melden we ons bij de beheerder. verhuur@muiderkerk.nl
- **Verwelkomers** – voorheen Dorpelwachters; zij begroeten de kerkgangers bij de deur, delen de liedboeken en orden van dienst uit, wijzen gasten de weg
- **Vrijwilligers** – Iedereen die kan helpt een handje mee, sommigen incidenteel, anderen jaren achtereen: koffieschenken, koken, afwassen, verwelkomen, bijeenkomsten organiseren, meedenken, zingen, liturgieboekjes maken, etc. Je kunt je aanmelden bij Tineke Kamstra, scriba@muiderkerk.nl
- **Werkgroep Eredienst** – komt onregelmatig bij elkaar, samen met de predikant, om te overleggen over de zondagse eredienst.
- **Website:** www.muiderkerk.nl

Vieren en zingen

Zondagse eredienst - Onze vieringen beginnen (bijna) elke zondagmorgen om 10:30 uur 's ochtends en duren (ruim) een uur. Na de dienst is er koffie en thee. Op de vierde zondag van de maand delen we brood en wijn in een viering van Schrift en Tafel (S&T).

- Het rooster 2025-2026 staat op de website van de Muiderkerk.
- Gedachteniszondag is op 2 november
- Festival van Lessons & Carols is op zondagochtend 21 december
- De kerstavonddienst begint om 21.00 uur
- Op Kerstochtend is er een kerstspel voor volwassenen en kinderen
- Pasen is op 5 april; Hemelvaart op 14 mei; Pinksteren op 24 mei
- Op zondag 30 augustus in de middag is de afscheidsdienst van ds Greteke de Vries

Vanaf januari 2026, op iedere 3^e zondag van de maand – met uitzondering van de zomermaanden juli en augustus – houden we een Tenach & Evangelie-dienst (T&E), waarin de synagogale Bijbellezingen worden gelezen en uitgelegd.

Live mee kijken via uw computer, of terugkijken op uw eigen moment:
www.kerkdienstgemist.nl/stations/1667

Kinderen in de kerk – Iedere zondag is er in de dienst aandacht voor kinderen, voor kinderen onder de 12 jaar. Daarna is er daarna een eigen programma

Muidercantorij - De Muidercantorij zingt eens in de vier weken tijdens de dienst in de Muiderkerk. Marina Kaldeway is de dirigent. Nieuwe leden die enigszins kunnen zingen, noten kunnen lezen en geregeld kunnen repeteren zijn welkom. Het is niet nodig om kerklid te zijn. Repetitie iedere woensdagavond, 19.30 uur -22:00 uur. Op de woensdag vóór de zondag dat de cantorij in de dienst zingt kunnen belangstellenden het eerste uur mee komen repeteren. Informatie: Sjoukje van der Laan, 06-54793420

Activiteiten

Onze activiteiten zijn bedoeld om de onderlinge band in de gemeenschap van de Muiderkerk te versterken; uiteraard zijn belangstellenden van harte welkom! **Alles is onder voorbehoud van wijzigingen. Zie voor het meest actuele programma de website van de Muiderkerk.**

Exposities - In de kerkzaal wordt geregeld werk van kunstenaars uit de buurt tentoongesteld. In de nieuwsbrief en op de website wordt de wisselexpositie besproken.

Contactpersoon: Jannet Weeteling, muiderkerkkunstwand@gmail.com
0644667929

Geloofsgespreksgroepen bij leden thuis

Zeker ook voor nieuwe belangstellenden een goede manier om anderen te leren kennen. In een geloofsgespreksgroep (met max 8 deelnemers) gaat het over verbindingen tussen het dagelijks leven en ons geloof. De leden van de groep dragen zelf de thema's aan en houden een inleiding. We beginnen met een eenvoudige maaltijd, daarna bespreken wij een onderwerp, dat kan ook een preek zijn die in de Muiderkerk gehouden is, we lezen een Bijbeltekst en zoeken met elkaar de verdieping.

Groep 1: onder leiding van Leo Hagedoorn, leohagedoorn@yahoo.com, 06 1916376, vanaf maandag 28 september, 18.00 uur, daarna iedere laatste maandag van de maand.

Groep 2: onder leiding van Maja Boomsma en Janny Barends, vanaf maandag 8 september, 12.30 – 14.45 uur, iedere tweede maandag van de maand. Informatie: Maja Boomsma-De Jong, majabdej@hotmail.com, 06 22854713

Groep 3: start onder leiding van Greteke de Vries. Plaats en tijd bepalen we samen, en daarna zoeken we iemand die de leiding overneemt. Informatie: Greteke de Vries, predikant@muiderkerk.nl, 06 103 25 127

Oecumenische gesprekskring - Leden en vrienden van verschillende kerken uit Amsterdam Oost ontmoeten elkaar maandelijks rond een boek of artikelen. In 2025 / 2026 lezen we artikelen uit Volzin – magazine voor religie en samenleving.

Data: 18 sept, 16 okt, 20 nov, 18 dec. 15 jan, 19 feb, 19 mrt, 16 apr, 21 mei, 18 juni

Contact: Jan Dijkhuizen - j.dijkhuizen@hccnet.nl, 06 573 56 845

Open kerk - Op de meeste zaterdag van 11:00-13:00 uur. Iedere die dat wil kan in de kerk een rustmoment vinden, een tentoonstelling bekijken, een kaarsje aansteken, een overweging in het voorbedenboek schrijven, of een gesprek aangaan met leden van onze gemeente. Soms is er live muziek. Als 'het bord' buiten staat bent u hartelijk welkom!

Informatie: Helena Vethanayagam, 06 48814227

Open maaltijd - Ook dit seizoen is er weer een open maaltijd voor gemeente en buurt: eten en elkaar ontmoeten in de kerkzaal.

Geen opgave vooraf nodig. Kosten: 4 euro.

Data: Elke 2e woensdag van de maand, 18:00 - 19.30 uur.

Contact: Sjoukje van der Laan, 06-54793420

Oriëntatie op christelijk geloof in deze gemeente – je overweegt je aan te sluiten bij de Muiderkerk. Als vriend? Als lid? Wil je belijdenis doen, gedoopt worden? Als er enkele belangstellenden vormen we een groepje. Informatie en aanmelding bij ds Greteke de Vries, predikant@muiderkerk.nl, 06 103 25 127.

Plusmiddagen - De Muiderkerk heeft de zogeheten Plusmiddagen. Ze worden doorgaans op de derde vrijdagmiddag van de maand gehouden. De bedoeling ervan is tweeledig: een + die wat toevoegt aan het geestelijk en cultureel leven. En een + die wat toevoegt aan het gemeentelven. Bijdragen van gemeenteleden en ideeën voor thema's worden op hoge prijs gesteld.

Data: 19 sept (met ds Gerhard en Elske Scholte over The Tent of Nations op de Westbank) 17 okt (met AT5 programmamaker Susanne Heering over seniorenwoningen), 21 nov, 23 jan, 20 feb, 20 mrt, 17 apr, 15 mei, 19 juni en 17 juli (zomerfilm).

Informatie: Janine Otto, 06 48124753

Taalcafé - Het taalcafé is een plaats om spreekvaardigheid te oefenen voor iedereen die het Nederlands als tweede taal heeft. We werken met thema's en de actualiteit, een variatie aan werkvormen en onderlinge uitwisseling. Opgeven is nodig.

Data: Elke vrijdag van 10:00 tot 12:00 uur

Contact en opgave: Sjoukje van der Laan, 06-54793420

Tekencub - Op maandagmiddag kun je komen tekenen, onder begeleiding van tekendocent Jannet Weeteling. Elke middag begint met een korte uitleg en opdracht, waarna zowel in groepjes als individueel kan worden gewerkt. Voor alle leeftijden.

Data: Elke maandagmiddag, 15.30-17:30 uur

Contact: Jannet Weeteling, jweeteling@hotmail.com, 0644667929

Deelname: 1 euro per keer, voor de materialen

Voedselbank – iedere woensdagochtend in de kerkzaal, voor wie voor in aanmerking komt. De koffie wordt verzorgd door vrijwilligers van de Muiderkerk.

Zoomgroep – Overgehouden aan de coronatijd: een online-gespreksgroep. Ideaal voor wie 's avonds de deur niet uit wil of wie buiten Amsterdam woont. We bespreken dit seizoen, elk vanaf onze eigen plek, van achter onze eigen computer, hoofdstukken uit het boek van Kees van Ekris, *De Magie van het Geloof*. O.l.v. Greteke de Vries

Data: 9 sept; 14 okt; 11 nov; 9 dec; 13 jan; 10 feb; 10 mrt; 14 apr; 19 (!) mei; 9 juni

Gekozen is het boek Kees van Ekris: *De magie van het geloof. Theologie over bezieling en betovering*. Utrecht, 2025 (KokBoekencentrum)

Gebonden 26,99. E-book 14,99

Wie zich opgeeft, graag per mail krijgt, een link toegestuurd.

Informatie en opgave: predikant@muiderkerk.nl, 06 103 25 127

Bijzondere activiteiten

Kerstochtend 10.30 uur – kerstspel door kinderen en volwassenen, o.l.v. Bara van Pelt. Meld je bijtijds aan: baravanpelt@planet.nl, 0620568648

Korenfestival – Honderden bezoekers komen genieten van zo'n 18 koren uit Amsterdam en omstreken. Ook dit jaar is de diversiteit groot: van kinderkoor tot seniorenkoor, van Diemen tot Duivendrecht, van cantorij tot buurtkoor, van 4 jaar tot 80+, van Bach tot Bacharach!

Datum: zaterdag 18 april 2026

Contact: Geert Willem Schul, Korenfestival@muiderkerk.nl.

Keti Koti Dialoog ontbijt – Sinds 2004 in de Muiderkerk op 1 juli. Met witte en zwarte Nederlanders en alle kleuren daar tussen in aan tafel stil staan bij hedendaagse gevolgen van het Nederlandse slavernijverleden.

Datum: 1 juli, 9.00 -12 uur

Informatie: www.ketikotitafel.nl

Geloofsgesprekken tussen Elthetoërs en Muiderkerkers

Er komt een vervolg op ons eerdere geloofsgesprek tussen de generaties. We denken aan een (of misschien meer?) bijeenkomst(en) met persoonlijke gesprekken: over geliefde bijbelteksten, over aansprekende liederen, kerkmuziek, over bidden, preken, sferen in kerkdiensten. Wat gebeurt er in de liturgie, wat raakt je positief, ontroert, of hoop je te beleven en waar heb je moeite mee, wat staat er voor jou op het spel?

Nadere info volgt. We inventariseren nu de belangstelling en mogelijkheden.

Daarom onze vraag aan belangstellenden om zich spoedig aan te melden, graag vóór 6 oktober.

Bij Martijn van Laar (wmvanlaar@gmail.com), of bij Greteke de Vries, (predikant@muiderkerk.nl)

Leerhuis Amsterdam

voor zinvol samenleven

Het Leerhuis Amsterdam nodigt kerkelijke en niet-kerkelijke Amsterdammers uit om elkaar te ontmoeten rond belangrijke thema's van deze tijd. Via cursussen, lezingen, colleges en moedige gesprekken zoeken we verdieping, andere perspectieven, en antwoorden op de vraag: wat zullen wij doen?

De commissie van het Leerhuis bestaat dit seizoen uit: Rijk van Ark, Tiers Bakker, Sandra Bos, Corinne Egberts, Gerben van Manen, Anneke Nolet en Greteke de Vries

Locatie van bijeenkomsten, tenzij anders vermeld:

Muiderkerk, Linnaeusstraat 37 Amsterdam Oost

Informatie: leerhuisamsterdam@gmail.com

Aanmelding via de website

Website: www.leerhuisamsterdam.nl

Kosten: meestal vrijwillige bijdragen ter dekking van de kosten (gebruik vergaderruimte, verwarming, toilet, koffie/thee, kopieën), cash of per bank. Richtlijn: €5,- per cursusbijeenkomst, € 10/15 voor lezing

Bankgegevens: NL32 INGB 0000449815 t.a.v. Protestantse gemeente inzake T&E.

Jaarthema 2025-2026: De (wan)hoop nabij

De wanhoop nabij! Het is een uitroep die velen vandaag herkennen – in gesprekken over de verwording van onze samenleving, de klimaatcrises, oorlog en ontmenselijking, de snelle ontwikkeling van AI, gevoelens over het eind der tijden en ook chaos in persoonlijke levens. Deze wanhoop nemen we serieus. Wat is er aan de hand, om wie maken we ons zorgen, wat doet wanhoop met ons geloof? We stellen ook de vraag: wat als politieke verdeeldheid, geestelijke leegte, economische ongelijkheid, een kerk in krimpstand geen teken is van mislukking, maar het begin van iets nieuws, iets *echts*?

In drie interactieve bijeenkomsten, een lezingenreeks en een middagje zingen stellen we wanhoop niet tegenover hoop, maar proberen we haar te zien als een doorgang. De Bijbel leert ons om niet te vluchten in gemakkelijke antwoorden, maar om dwars door de afgrond heen te gaan – en daarin een geloof te vinden dat niet draait om succes, zekerheid of troost, maar om waarheid, kwetsbaarheid en bevrijding. Echte hoop komt ons nabij wanneer we onze schijnbare zekerheden durven loslaten. Omdat geloof niet betekent: “alles komt goed”, maar: “zelfs als alles uit elkaar valt, ben ik niet alleen”.

De (wan)hoop nabij - 1

Zaterdag 18 oktober, 14.30-17.00 uur, Muiderkerk

met **Marjan Slob** (filosoof, publicist en Denker der Nederlanden 2023-2024) en **Arjan Broers** (pastor in de oecumenische Dominicuskerk in Amsterdam en columnist bij Happinez).

Met deze inspirerende gasten verkennen we het thema. Marjan Slob ziet dat we het bestaan momenteel ervaren op een schaal die ons hart eigenlijk niet aankan: ‘mijn kleine hart weet niet wat het met deze informatie aan moet.’ Dat is wat haar betreft hét moreel-psychologische probleem van onze tijd. Hoe ga je om met al die zware informatie?

Arjan Broers nodigt ons uit om ons te bezinnen op wat goed leven is, nu we onszelf zo uit balans hebben ontwikkeld. Want als het waar is dat we leven uit genade – leven van wat we ontvangen – wat wordt ons dan geschonken in de wanhoop, die momenteel zo voelbaar is?

Broer schreef een boek over wijsheidsontwikkeling (*De beste helft*, 2023), hij werkt samen met theatermakers en zoekt met zijn gemeenschap momenteel naar manieren om GGZ en zielzorg met elkaar te verbinden.

De (wan)hoop nabij - 2

Zaterdag 7 maart, 14.30-17.00 uur, Muiderkerk

Hoop daagt uit - Migratie & geloofstaal van hoop

Vanuit een workshop over migratie gaat hoogleraar theologie en migratie Dorottya Nagy samen met de deelnemers op zoek naar een geloofstaal van hoop, aan de hand van een aantal theologen (Moltmann, Sölle). Met migratie als case study kijken we naar de vaak wanhopig stemmende maatschappelijke ontwikkelingen met de verwachting dat er hoop daagt.

De (wan)hoop nabij – 3

Dinsdagavond 12 mei, 19.30-22 uur, Muiderkerk

De Wanhoop van Amsterdam - City predikant Tim Vreugdenhil legt langs drie perspectieven de wanhoop van Amsterdam bloot.

- hoe leven we in deze stad?
- wie vallen buiten de boot?
- wie is verantwoordelijk?

Hij gaat in gesprek met drie Amsterdamse opiniemakers en legt de lat van de wanhoop hoog voor de deelnemers! Ook met aandacht voor het drugsgebruik in de stad.

Zaterdag 29 augustus 2026, 15-17 uur

In wanhoop zingen we de vrijheid tegemoet - een middag met musici en zangers uit verschillende Amsterdamse kerken. Met een borrel na afloop.

Lezingenreeks in De Thomas

de Thomas

De wanhoop nabij - Vrijheid in tijden van vertwijfeling

In een tijd waarin de samenleving polariseert, het vertrouwen in de politiek afbrokkelt en de vrijheid vaak wordt gereduceerd tot een keuze in de supermarkt of het stembokje, stellen wij de vraag: wat betekent echte vrijheid nog? In deze lezingenreeks brengen we journalisten, filosofen, retorici, economen en theologen samen om licht te werpen op de crisis van de moderne vrijheid. We zoeken naar de bronnen van deze crisis én de contouren van een andere vrijheid: relationeel, gedeeld, kritisch.

Dinsdag 28 oktober

Spreeker: Thijs Broer (journalist bij Vrij Nederland)

Lezing: "Gegijzeld door vrijheid – Hoe het liberalisme ons gevangen zet" De liberale vrijheid is overal: in verkiezingsprogramma's, talkshows, beleidsnota's. Maar volgens Thijs Broer heeft deze vrijheid haar belofte verraden. In plaats van bevrijding zien we ontbinding: van zorg, gemeenschap, solidariteit. Broer onderzoekt hoe het begrip vrijheid werd gekaapt door het neoliberalisme – en waarom deze vorm van 'vrijheid' juist onze machteloosheid voedt. "Vrijheid is een woord waarachter een leegte schuilgaat, als we niet durven spreken over verantwoordelijkheid."

Dinsdag 25 november

Spreekers: Jean Wagemans (hoogleraar Retorica, UvA) en Jacco Verburgt (docent filosofie, KU Leuven / Tilburg)

Dubbellezing & gesprek: "De overheid als moderne vrijheid – Tussen dwang en dialoog" Is de overheid onze vijand of onze belichaming van gedeelde vrijheid? In deze lezing onderzoeken Wagemans en Verburgt hoe de moderne staat niet slechts een beperking is van vrijheid, maar ook een voorwaarde ervan – mits zij zichzelf onderwerpt aan publieke kritiek. Aan de hand van retorische theorie, politieke filosofie en theologische noties zoals gerechtigheid en verantwoordelijkheid,

bepleiten zij een herwaardering van de overheid als kritische ruimte voor vrijheid. "Vrijheid is geen afwezigheid van dwang, maar de aanwezigheid van een gesprek."

Dinsdag 9 december

Spreker: Dr. Mirjam Elbers

Lezing: "Miskotte en Rollins – Theologie tussen crisis en tegenstem"

In deze lezing bespreekt Dr. Mirjam Elbers haar onderzoek naar de theologische benadering van K.H. Miskotte en hoe deze resoneert met de radicale theologie van Peter Rollins. Wat betekent geloof wanneer hoop wankelt, wanneer vormen breken? En hoe kunnen oude theologische stemmen klinken in een seculiere tijd van wanhoop? Een avond over geloof als kritische ontwrichting – en als bron van een andere vrijheid.

Dinsdag 7 april 2026

Sprekers: Jan Jorrit Hasselaar (universitair docent, econoom en theoloog aan de VU) en Gerben van Manen (predikant en bijbels theoloog)

Lezing: Radicale onzekerheid, vrijheid en hoop volgens Jonathan Sacks
Om in tijden van radicale onzekerheid een begaanbare weg van vrijheid en hoop te vinden putten we inspiratie uit het werk van wijlen opperrabbiijn van het Verenigd Koninkrijk, Jonathan Sacks.

Hasselaar: 'Heel veel mensen en partijen, juist in het seculiere domein en de economie, stellen of ervaren theologische vragen. Als je goed kunt luisteren en de verbindingen kunt leggen, creëert dit talloze nieuwe mogelijkheden. In mijn huidige onderzoek richt ik me op de menselijke conditie van radicale onzekerheid. Hoe gaan we om met echte onzekerheid, met optimisme of pessimisme? Theologische tradities laten een derde weg zien: die van hoop.

Praktische informatie

Locatie: De Thomas, Prinses Irenestraat 36, Amsterdam

Tijdstip: 20:00 – 22:00 uur

Toegang: gratis (vrije bijdrage welkom)

Doelgroep: Iedereen die worstelt met de staat van de democratie, met geloof in publieke instituties, of met het spanningsveld tussen persoonlijke en gedeelde vrijheid – vanuit journalistiek, filosofie of theologie.

Cursussen en andere bijeenkomsten

Bijbels Leerhuis (1)

We lezen en bespreken met het oog op vandaag het Jozefverhaal (Genesis 37-50), een prachtige novelle die is toegevoegd aan het verhaal van de aartsvaders en -moeders. Voor vertalingen wordt gezorgd en die krijgen deelnemers een paar dagen voor de bijeenkomst gemaild.

Data: Donderdag 11 sept, 9 okt, 13 nov, 11 dec, 14-16 uur.

Cursusleider: Gerben van Manen en Wout van der Spek

Informatie: gg_vanmanen@hotmail.com

Literatuur: Karel Deurloo / Wilken Veen ed. , *De gezegende temidden van zijn broeders, Jozef en Juda in Genesis 37-50*, Baarn 1995

Bijbels Leerhuis (2)

We lezen en gaan in gesprek over het bijbelboek Matteüs. Zoals de Rabbinen ons leerden: elke tekst, elk verhaal heeft zeventig gezichten. Pas als we alle zeventig hebben 'aangekeken' kunnen we iets van de ware betekenis gaan vermoeden. Voor die tijd kan niemand de waarheid claimen. Maar ieder van ons kan de ander wel vertellen wat hij, wat zij gezien heeft! Want wat wij zien doet ertoe! Er zijn daarbij geen domme opmerkingen of vragen. Zo vervolgen we ons gesprek met Matteüs

Data: donderdag 25 sept, 23 okt, 27 nov, 14-16 uur

Cursusleider: Gerhard Scholte, gscholte@dds.nl

Per januari 2026 komt er een nieuw programma voor het Bijbels Leerhuis

Wie is er bang voor Gender?

In deze cursus verkennen de deelnemers thema's op het snijvlak van psychoanalyse, filosofie, theologie en humanisme. In een tijd waarin de ideologie van het ongebreidelde verlangen dominant lijkt, luisteren wij naar elkaars verhalen en onderzoeken we het netwerk van gender- en machtsverhoudingen waarin het individu is ingebed. De opzet van onze bijeenkomsten is het gezamenlijk onderzoeken van de 'textuur' van ideologie, verlangen en hoop die ons als individu mede vormen. Zoals

Thijs Lijster het onlangs verwoordde in De Groene (22 mei 2025): *In een tijd van het hedofascisme is het onderzoeken van de eigen passies (...) de taak van deze tijd.*

De deelnemers lezen (verder) in het werk van Judith Butler. Centraal staan teksten over mensbeelden en haar uitnodiging tot verbinding met datgene wat aanvankelijk als 'vreemd' of beangstigend wordt ervaren. Voorafgaand aan de eerste bijeenkomst wordt van de deelnemers gevraagd te lezen: *Bitch* van Lucy Cooke, De Geus 2022, *noot van de auteur, voorwoord, hoofdstuk 1) Geslachtelijke anarchie.*

Na aanmelding met emailadres kunnen deelnemers deze pagina's toegestuurd krijgen. Tijdens de eerste bijeenkomst overleggen de deelnemers over boeken of artikelen die verder tijdens de cursus besproken worden

Data: woensdagochtend, 10.30-12.00 uur, vanaf 24 sept, iedere 14 dagen.

Cursusleiding en informatie: Gilles Gilde-Damen, metro bestuurder / ex militair en Harmen Elisa (Harry) Brandsma, gevangenispredikant- / verzoeningswerker- / therapeut-, in ruste / regisseur.

harrybrandsma@gmail.com

Theatervoorstelling: Waar ben ik dan?

Een persoonlijke en politieke familiegeschiedenis

In een tijd waarin samengestelde gezinnen steeds gewoner worden en familiebanden in vele vormen bestaan, stelt de voorstelling *Waar ben ik dan?* een urgente en intieme vraag. Ellen Makkellie vertelt haar eigen verhaal. Ze groeide op in Amsterdam-Noord als dochter van George en Sofia, in een samengesteld gezin. Haar vader had twee kinderen uit een eerdere relatie, haar moeder één. Later trouwden ze met elkaar. Beide ouders maakten als tieners de oorlog mee en waren actief binnen de Communistische Partij.

Het verhaal biedt een indringend portret van een familie in de vorige eeuw, tegen de achtergrond van de Koude Oorlog. Kinderen worden geboren in een web van verwachtingen, verlangen en hoop. Binnen dat web zoekt het kind naar een eigen stem.

In deze voorstelling wordt zichtbaar hoe het persoonlijke politiek wordt – en hoe het politieke diep persoonlijk kan zijn.

Hoe vinden we balans tussen ons eigen verhaal en de wereld waarin we zijn opgegroeid? Wat betekent het om je plek te zoeken binnen een samengesteld gezin? Welke vragen over identiteit en loyaliteit komen daarbij kijken? *Waar ben ik dan?* nodigt uit tot reflectie.

Door het schrijven van deze voorstelling, en het herlezen van haar vaders teksten, ontstond een onverwachte ontmoeting: meer begrip, en een nieuwe verbinding.

Datum: zaterdagmiddag 29 november, 14.30-17.00 uur

Actrice: Ellen Makkellie

Regie: Harry Brandsma

Informatie: harrybrandsma@gmail.com

Nog een keer: prof. Marc Dekesel over de schilder Malevich

Datum: Maandag 15 september, 19-21 uur

Informatie: Tiers Bakker, tiersbakker@gmail.com

Moderne Theologen

Nog één bijeenkomst zal dit seizoen besteed worden aan het indrukwekkende boek *Moderne Theologen*, **het hoofdstuk van Marcel Poorthuis over Rooms-Katholieke Theologie.**

Datum: maandag 10 november, 19.30 uur

Informatie: Tiers Bakker, tiersbakker@gmail.com

Literatuur: *De moderne theologen*, onder redactie van Marcel Poorthuis en Wilken Veen en uitgegeven bij uitg. Boom

Leerhuis van de Protestantse Kerk Amsterdam
Osdorp en Sloten, in De OPGANG
Tussen Meer 68, Amsterdam

Christendom en klimaatverandering

Spreker: Wessel Stoker

Data: donderdag 13, 20 november en 4 en 11 december, 19.30-21.30 uur.

Klimaatverandering is niet alleen een thema van de politiek en van de wetenschap. Ook kerk en theologie kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het gesprek over een nieuw klimaatregime. Door de vaak eenzijdige aandacht voor de verhouding van God en mens, zijn we wat vergeten dat God de schepper is van deze wereld en dat zijn zorg niet alleen mensen geldt, maar ook heel de natuur. De hele schepping gaat ons aan. Vanuit de kerken, zowel de katholieke als de protestantse, is er

een beweging voor het behoud van de schepping gekomen. Te denken is aan het Conciliair Proces van de jaren '80 van de vorige eeuw en recent aan de encycliek van paus Franciscus, *Laudato si*, over het klimaat, die wereldwijd instemming heeft gevonden.

In het leerhuis van De OPGANG dit najaar is het onderwerp: christendom en klimaatverandering. We gaan zien wat in de kerkelijke prediking het tekort is geweest van het eenzijdige accent op de relatie van God en mens. Wat houdt God als schepper in volgens de Bijbel en hoe moet je vandaag God als schepper zien in samenhang met wat de natuurwetenschap zegt over onze aarde? Verschillende beelden van God als Schepper zullen worden bekeken en bevraagd op hun overtuigingskracht. Hoe beleven we de natuur als schepping? Zijn er sporen van God in de natuur aanwezig? Hoe moeten we onze verhouding tot de natuur zien? Staan we tegenover de natuur of zijn we er een deel van?

De Oosterse Kerk (de oosterse orthodoxie) heeft vanouds een zorgzamere relatie gehad met de natuur als Gods schepping dan de kerken in het Westen. Een hedendaagse 'groene' patriarch spreekt in verband met de huidige klimaatcrisis over de mens als priester van de schepping. Wat bedoelt hij daarmee? Op de genoemde vragen van God, mens en natuur zullen we op vier avonden ingaan. Verrassende theologische visies worden besproken.

Voorbereiding: voor deze cursus is niet nodig, maar indien u zich wilt oriënteren over het onderwerp, dan beveel ik Kelly Keasberry, *Geworteld in verbinding: een ecologische theologie voor de toekomst* (Garant 2024) aan.

Wessel Stoker is oud-predikant van Osdorp en Sloten. Hij doceerde godsdienstfilosofie en esthetica aan de Vrije Universiteit. Hij publiceerde tal van boeken en artikelen op het gebied van de godsdienstfilosofie en esthetica, o.a. *God opnieuw verbeeld: een theologische kunstbeschouwing* (3^e druk 2024). Samen met Caroline Vander Stichele is hij de redacteur van een boek over kunst, religie en de klimaatcrisis, dat in 2026 verschijnt. Website: wesselstoker.eu

In ontwikkeling:

Gesprek over oorlog en vrede

Met ds Bram Grandia en admiraal Rob Bauer (gevraagd), in de Keizersgrachtkerk, samenwerking Keizersgrachtkerk en Leerhuis

Gespreksgroep wit/zwart, over christendom, kerken en slavernij-verleden. voorjaar van 2026.

Met ds Clifton Walker, Evangelische Broeder Gemeente Amsterdam en Flevoland; en Greteke de Vries, predikant Muiderkerk, in de Koningskerk

De Polarisatie voorbij, gesprekken oefenen over onderwerpen die we liever mijden.

Met ds Eddy Reefhuis en Rob Broers

Literaire kring

Met Greteke de Vries en Hanneke Meulink-Korf, voorjaar 2026, in de Muiderkerk

Samenwerkingspartners van het Leerhuis:

Protestantse Kerk
Amsterdam

Platform for
Life's Big
Questions
Vrije Universiteit
Amsterdam

